

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ SETMANAL | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT | DIVENDRES 13 DE DESEMBRE DE 2019 | Número 63

PÀG. 5 | JOSEP LLIGADAS

El Nadal ja conté la Pasqua

PÀG. 10 | CARLOS MARIA GALLI

“El Papa està iniciant processos de reforma irreversibles”

PÀG. 14 | ART

El bisbat de Lleida creu que té arguments jurídics per mantenir les obres de la Franja

PÀG. 16 | ACOLLIR LES PERSONES

Campanya ‘Sant Llorenç 500 anys’

PÀG. 18 | RAMON RIBERA-MARINÉ

“Em sento més a prop de Déu en un cim, que tancat en un lloc confortable”

PÀG. 24 | SANT FRUITÓS DEL BAGES

Comença l'any Lluís Espinal

PÀG. 28 | FRA VALENTÍ SERRA

Amb el pessebre com a patrimoni

Solsona publica un informe sobre els abusos sexuals a la diòcesi | PÀG. 7

PÒRTIC

La publicació de la investigació sobre els abusos comesos per capellans del bisbat de Solsona és una iniciativa positiva. Certament, provoca que es torni a posar el focus en el binomi capellans-pederàstia i que puguin sortir més casos. I que hagués estat millor una comunicació més coordinada de les institucions eclesials catalanes. Però tot allò que sigui transparència a la llarga acaba sent positiu.

SUMARI

3 Panoràmica

Tu també pots ser un àngel
El Nadal ja conté la Pasqua

7-33 Actualitat

Solsona publica un informe sobre els abusos sexuals a la diòcesi
Carlos Maria Galli: "El Papa està iniciant processos de reforma irreversibles"
El bisbat de Lleida creu que té arguments jurídics per mantenir les obres de la Franja
Campanya 'Sant Llorenç 500 anys' per acollir millor les persones a la catedral
"Em sento més a prop de Déu en un cim, que tancat en un lloc confortable"
Comença l'any Lluís Espinal
Els líders han vingut a servir, no a ser servits
Fra Valentí: "Amb el pessebre tenim una oportunitat per conservar un patrimoni"
L'escola concertada, en defensa de la llibertat d'ensenyament

34 Recull de premsa | Pessebre a la frontera dels Estats Units - La sentència de les obres de la Franja

35 Agenda | Oratori de Nadal - Cant de la Sibil·la

36 La setmana a les xarxes

Tu també pots ser un àngel

RAFAEL ALLEPUZ
A L'OPINIÓ PUBLICADA

“Tots tenim un àngel” és la campanya que un any més ha llançat Càritas Catalunya per aquest Nadal. Amb aquest lema es vol destacar el poder transformador que totes les persones tenim per canviar alguna cosa del nostre entorn que no ens agrada, que ens preocupa o que, senzillament, ens interpel·la. A més, aquest poder també ens capacita per ajudar i donar qual-sevol tipus de suport a les persones que més ho necessiten.

Les persones que atenem a Càritas són vulnerables perquè es troben en una situació de risc d'exclusió social o bé es troben immerses en ella, amb totes les conseqüències que això

comporta. Ja explicàvem en la presentació de les nostres memòries que en els darrers anys s'ha produït un major deteriorament de la situació de moltes famílies que ara, més que abans, veuen intensificada i cronificada la seva situació de pobresa econòmica i d'exclusió social. La pobresa és més severa i la privació material molt més greu que anys anteriors.

La manera d'actuar de Càritas es caracteritza per l'acompanyament a les persones que acudeixen a les nostres instal·lacions o a les parròquies de les nostres diòcesis en cerca d'un suport, per petit que sigui. El primer que troben és una persona, treballadora social o voluntària, que els

ofereix atenció i escolta. El que pretenem és que aquest suport sigui l'inici d'una trajectòria que, malgrat els dificultats, porti a un apoderament personal i a creure molt més en si mateixes i en el seu potencial individual que cal estimular i dinamitzar creant oportunitats.

Tenir un àngel al costat, que pot ser qualsevol de nosaltres, suposa un reforç psicològic i emocional necessari per les persones que més ho necessiten. Pensem en les nostres experiències personals i en la sort que tenim quan podem compartir vivències, que bé que ens va parlar i explicar allò que sentim, veiem o necessitem, i en la felicitat que suposa ser escoltats, comprensos i ajudats pels qui tenim al nostre voltant. Quantes i quantes coses hem fet gràcies als consells, recomanacions i orientacions dels qui ens han fet costat, sense els quals no les hauríem fet, i que bé que ens ha anat.

A més, tot i el suport que rebem, ens agrada sentir-nos protagonistes de les nostres vides i de les decisions que prenem en un marc de llibertat i d'esperança en el futur. Aquesta és una circumstància cabdal.

Si som capaços de fer aquest exercici comprendrem perfectament el que pot significar per a qualsevol persona no tenir l'oportunitat de gaudir d'aquest acompanyament i sentir-se sola i desemparada. També entendrem la necessitat de sentir-se capaç per tirar endavant i de creure en les potencialitats d'un mateix.

La nostra experiència a Càritas ens porta a posar l'èmfasi en el valor del voluntariat i de les petites accions, tant individuals com col·lectives. Per aquest motiu creiem fermament que qualsevol de nosaltres pot ser un àngel i convidem a la nostra ciutadania a que s'ho cregui.

Ara s'atansen dies de major reflexió e interiorització de les nostres accions quotidianes, les festes de Nadal sempre han suposat un moment per a fer-ho per la seva significació. Independentment de com es visquin, des de la fe cristiana o no, el Nadal representa una crida a l'esperança i la il·lusió que ens agrada compartir amb els nostres essers més estimats. Moments per a fer balanços i propòsits. Necessitem cercar noves oportunitat per a fer allò que no hem fet, o que no hem fet prou.

Pensem en les persones que no ho poden fer o que se senten limitades a fer-ho.

Us convido a que en els nostres pensaments incloguem el nostre compromís transformador i d'acció solidària. Que cadascú vegi on i com pot fer la seva aportació en la millora del nostre món i en especial de la nostra societat en la qual vivim i ens desenvolupem, on també hi participen, de forma molt visible, les persones més fràgils i vulnerables econòmica i socialment.

Assumim el nostre rol d'àngel. Estiguem atents al nostre entorn i oferim el nostre acompanyament i suport a qui més ho necessita.

Jesús de Natzaret, a qui fem protagonista en les festes de Nadal, va donar sentit a la seva vida acompanyant, donant testimoni i optant pels més febles. Si és el nostre referent (o un qualsevol) fem-ho explícit.

RAFAEL ALLEPUZ -DIRECTOR CÀRITAS DIOCESANA LLEIDA

[LLEGIR AL WEB](#)

El Nadal ja conté la Pasqua

PER JOSEP LLIGADAS A UNA FONT QUE RAJA SEMPRE

Ho sabem prou: encara que la festa de Nadal sigui molt més popular, la festa principal de l'any cristià és la Pasqua. A la Pasqua, en efecte, celebrem la vida nova de Jesús, que esdevé també vida nova nostra. Contemplem Jesús en la seva fidelitat a l'amor fins a la mort, i ens alegrem davant el fet que Déu converteix aquell fracàs de la creu en vida per a tothom i camí lluminós per a la plenitud humana.

I de fet, aquesta primacia és molt òbvia si ens mirem com van anar apareixent en la primera Església les diverses celebracions. Després de la celebració setmanal del diumenge, que apareix ja en les primeres comunitats, la primera celebració

anual, que apareix al segle II, va ser la Vetlla Pasqual. La festa del Nadal, en canvi, no apareix documentada fins a un calendari de l'any 354.

Però, de fet, de cara a la popularitat social, és evident que el Nadal surt amb un notable avantatge. I és que, així com el Nadal agafa com a data una celebració comuna a totes les civilitzacions, la del solstici d'hivern, quan el dia comença a vèncer la nit i la llum pren la davantera per davant de la foscor, en canvi, la Pasqua és la commemoració d'un fet històric que només afecta als creients en Jesús i que se celebra en l'aniversari de quan es va esdevenir: durant les festes de la Pasqua jueva.

Però, si mirem el contingut cristià d'aquestes dues celebracions, jo diria que la celebració del Nadal conté ja, en el seu sentit profund, tot el que celebrem a la Pasqua. I és que no podria ser d'una altra manera. Si Déu assumeix la condició humana, si Déu ve a viure la nostra vida, és per viure-la com el que ell és, plenitud d'amor i de vida. I per mostrar-nos així quina és la manera de viure humanament plena, la manera de viure totalment realitzada. Però viure així comporta tot el que li va comportar a Jesús. Una vida humana plena, en aquest món tan trencat i adolorit, comporta necessàriament una actitud d'oposició al sistema d'aquest món en tots els seus nivells, i comporta fer prevaldre la vida i l'amor per davant de qualsevol amenaça que aquesta prevalença pugui comportar per al propi benestar i per a la pròpia tranquil·litat. Jesús ho va fer així, i va acabar clavat en una creu. Nadal inclou això. Nadal inclou la creu.

La creu és el final del Nadal de Jesús en aquest món. Però no és el final definitiu. I és que si qui viu d'aquesta manera fins a arribar a un final que segons els criteris d'aquest món és un total fracàs, resulta que és Déu mateix, el Déu que és tot vida i tot amor, aleshores la mort de Jesús no pot ser de cap manera el final de la seva història. L'amor tan ple que ell va viure no es pot quedar clavat a la creu. I això és el que Déu mostrarà resuscitant-lo: que tota vida viscuda amb amor, per molt que sembli fracassar o per molt que sembli més feble i grisa del compte, està cridada a ser plena per sempre, com la de Jesús. I més encara: aquesta crida a ser plena per sempre no és una crida només per després de la mort, sinó que aquesta plenitud esperada és present a cada pas de la vida, si aquesta vida és viscuda en el camí que Jesús ha mostrat. Jesús va viure la plenitud de l'amor de Déu a cada pas de la seva existència, quan les coses li anaven bé i quan li

anaven malament. Nosaltres, si anem per on va anar ell, també viurem ja aquesta plenitud. Petita per ara, però plenitud.

L'evangeli de Joan ho explica molt bé: Aquell qui és la Paraula es va fer carn, i va venir a viure enmig nostre, i hem contemplat la seva glòria. En la carn, en aquesta cosa tan feble que som nosaltres i que Déu comparteix amb nosaltres, hem contemplat la seva glòria. En la carn, en la vida de Jesús que s'inicia per Nadal i que serà tota ella una mostra de com viure com a persones de manera plena i valuosa, i que serà també una mostra de com aquesta manera de viure no té en absolut l'èxit garantit, és on nosaltres podem veure la glòria de Déu. En la carn, i enlloc més. I això celebrem per Nadal: la vida sencera de Jesús, la vida plena de Déu en Jesús i en nosaltres.

Solsona publica un informe sobre els abusos sexuals a la diòcesi

“Aquesta diòcesi mira de cara la part més fosca de la seva història i vol treballar perquè mai més succeeixi res de semblant en el seu interior”. Així presenta el resultat de la investigació que ha fet els darrers mesos el bisbat de Solsona sobre possibles abusos sexuals a menors comesos pel seu clergat.

La comissió que va posar en marxa el bisbe **Xavier Novell** ha conclòs que durant els anys 50 i 70, dos capellans del Bisbat de Solsona van abusar de vuit menors. Són dos casos que fins ara no es coneixien públicament. No s’ha trobat cap altre cas, ni cap indicati d’encobriment per part dels bisbes diocesans. Els dos clergues i tres de les víctimes han mort.

Solsona ha fet aquest treball a través de dues vies: ha repassat els arxius de tots els capellans diocesans que ha tingut el bisbat des dels anys 30 i s’han recollit informacions o indicis que s’han fet arribar a la comissió. Algunes de les víctimes conegudes s’ha reunit amb el bisbe Novell i conjuntament han considerat que pasat tants anys no era pertinent fer públics els noms dels afectats.

Xavier Novell va endegar aquesta **iniciativa** arran de les demandes del papa **Francesc** per revisar el passat i reforçar les mesures de prevenció contra els abusos. Fa dos anys Novell ja va advertir als capellans que si “mai cap de vosaltres hagi abusat d’una criatura, que vingui i s’acusi”,

remarcant que “nosaltres mai podem intentar eludir la responsabilitat i les conseqüències dels nostres actes”. Paral·lelament, aquest febrer els bisbes catalans es van **comprometre** conjuntament a “adoptar rigoroses mesures de prevenció” i a “eliminar tot tipus de tolerància o encobriment, i per erradicar de les nostres comunitats i de tota la nostra societat la cultura de l’abús sexual, econòmic, de poder i de consciència”. Diversos bisbats i congregacions religioses han obert processos de revisió i s’han establert nous mecanismes de denúncia.

Novell ha reconegut els fets i ha **demanat** perdó.

Aquesta és la nota del bisbat de Solsona que recull el resultat de la investigació:

Conclusions de la investigació de la Delegació de Protecció de Menors

Bisbat de Solsona

El febrer passat, el bisbe de Solsona, **Xavier Novell**, es comprometia, en un escrit al Full Diocesà, a obrir una oficina d’atenció a les víctimes d’abusos sexuals a menors i adults vulnerables

per part de clergues diocesans, a analitzar els arxius des de l’any 1930 i a fer públics els resultats d’aquests treballs. Aquest compromís fou una de les concrecions a la diòcesi a partir de la nota de la Conferència Episcopal Tarraconense, de 12 de febrer, arran de les informacions sobre abusos a menors per part de clergues a Catalunya.

Poc després, el bisbe va crear la Delegació diocesana de Protecció de Menors i Adults Vulnerables i l’oficina d’atenció a les víctimes d’abusos sexuals. Aquesta delegació està formada per: **Clara Carbonell i Morago**, treballadora social; **Josep Maria Vilaseca i Ribalta**, llicenciat en teologia moral; **Teresa Gené i Camps**, psicòloga i mestra; i **Antoni Cid i Briansó**, advocat. Immediatament, varen fer públic una adreça de correu electrònic -abusos@bisbatsolsona.cat- i un número de telèfon - 677 830 503.

Aquesta iniciativa fou reforçada, el mes de maig, pel *Motu Proprio Vos estis lux mundi*, del **papa Francesc**, que obliga a totes les diòcesis, individualment o en grup, a crear una oficina d’atenció a les víctimes o un mecanisme que faci aquesta funció, abans del dia 1 de juny de 2020 (art. 2&1).

Deu mesos d’investigació

Durant aquests mesos, la delegació ha investigat exhaustivament qualsevol rumor d’abús sexual i ha confiat al vicari general i a un altre prevere la revisió de tots els arxius a la recerca de possibles denúncies contra clergues diocesans i, si fos el cas, les passes realitzades per l’Ordinari de cada moment.

S’han rebut 4 informacions i s’han investigat 3 murmuracions. Després d’un treball exhaustiu, en el qual la pro activitat de la delegació ha estat decisiva, s’han estudiat 4 possibles casos d’abusos a menors per part de clergues diocesans i, de moment, s’ha conclòs que durant els anys 50 i els anys 70, dos preveres diocesans, ja difunts, van abusar sexualment de 8 menors, 3 dels quals ja difunts. Ja s’han tancat tres d’aquests casos.

Tres víctimes ateses

S’han atès tres víctimes. Dues d’elles han estat rebudes pel bisbe i l’altre pel vicari general. Totes han revelat l’abús que varen patir en la seva infantesa i el nom de l’abusador. També han ex-

pressat els motius del seu llarg silenci i la seva voluntat de no fer pública llur identitat. Tenint present que els abusadors són morts, tots coincideixen que no té cap sentit fer cap més passa.

Les víctimes han rebut amb agraïment: la petició de perdó que els ha estat feta en nom de l'Església; el compromís que es faran públics els fets preservant la seva intimitat i identitat; la promesa que la diòcesi farà el possible perquè els abusadors no rebin mai cap tipus de reconeixement i, sobretot, perquè es desenvolupi una cultura i un protocol de protecció dels menors i adults vulnerables; i l'oferta del servei d'acompanyament a les víctimes que té disponible la Delegació diocesana.

Declaració

El bisbe diocesà, Xavier Novell, analitzat l'informe rebut de la delegació i commogut per l'encontre amb algunes víctimes i per la lectura de les actes dels altres encontres, en nom propi, del presbiteri i de tota la comunitat cristiana, fa pública la següent declaració:

1. Condemna rotundament els abusos perpetrats pels dos clergues diocesans identificats.

2. Demana perdó sincerament a totes les víctimes. Alhora, demana a tots els membres de l'Església diocesana que es facin càrrec del dolor i del silenci asfixiant que les víctimes han hagut de patir durant molts anys.

3. Reitera la seva oferta d'ajuda a totes les víctimes, la seva disponibilitat a escoltar i atendre noves revelacions o denúncies i el seu compromís per fer d'aquest bisbat un lloc segur per als infants i els adults vulnerables. Aquesta diòcesi mira de cara la part més fosca de la seva història i vol treballar perquè mai més succeeixi res de semblant en el seu interior.

4. Declara que res del que s'ha descobert fins ara és objecte de judici canònic o civil i que no consta en cap cas la responsabilitat de l'Ordinari. Queda, però, a la disposició de tots els requeriments que se li puguin demanar i resta obert a ulteriors descobriments o denúncies. El compromís de la Diòcesi de Solsona amb la

transparència i amb la justícia és permanent i inequívoc.

5. Recorda que fa uns mesos la diòcesi es va comprometre a crear una cultura de protecció dels menors i dels adults vulnerables, evitant tota mena d'abús. Ho feia empesa pels casos fets públics a Catalunya i per les indicacions del Sant Pare. Ara, renova aquest compromís moguda per la consciència que a casa nostra també hi ha hagut clergues que han comés delictes gravíssims.

6. Demana a tots els preveres i a la resta de membres de l'Església diocesana una jornada de penitència - dejuni i oració - amb motiu d'aquests fets terribles que acaba de fer públics. La convoca per al dissabte 28 de desembre fins a la participació en l'eucaristia de la festa de la Sagrada Família.

Solsona, 11 de desembre de 2019
Bisbat de Solsona

Carlos Maria Galli: “El Papa està iniciant processos de reforma irreversibles”

No li agrada que el qualifiquin i etiquetin com a ‘teòleg del Papa’. Així de contundent s’expressa **Carlos Maria Galli** només començar la nostra entrevista. Aprofitem la seva estada i participació en el Congrés sobre el **papa Francesc** celebrat a l’Ateneu Universitari Sant Pacià, per preguntar a aquest sacerdot argentí i degà de la Facultat de Teologia de la UCA com és la teologia de Francesc.

Vostè va conèixer el Papa com a Jorge Maria Bergoglio fa més de 30 anys. Ha canviat la teologia de Bergoglio a l’accedir a Papa?

El Papa i jo comencem a tenir tracte l’any 1986. Després va venir de bisbe auxiliar a Buenos Aires el 1992 i en el ‘98 es va convertir en arquebisbe de la diòcesi. El papa Francesc ha estat el meu arquebisbe durant quinze anys. Sent jo vicedegà i degà després de la Universitat Catòlica de l’Argentina vam tenir molt de tracte, ja que ell era el gran canceller de la Universitat. I també ens vam tractar en esdeveniments eclesials diversos. Molts periodistes m’han preguntat després que el triessin Papa si Bergoglio va canviar o si és el mateix que quan era a Buenos Aires. En ell hi ha tres grans etapes. El pare Jorge,

el jesuïta; el bisbe auxiliar, després arquebisbe i més tard cardenal; i la tercera etapa li arriba als 76 anys, quan el canvien de diòcesi. Ho dic amb humor, el van canviar de diòcesi, d'una arxidiòcesi a una diòcesi que és la de Roma, a ser successor de Pere, el pastor universal, el Papa. És el mateix o és diferent? La llengua castellana ens permet jugar amb dos verbs, ser i estar. Jo dic que Francesc és Bergoglio, però està diferent. És Bergoglio, en la seva manera de ser sacerdot i bisbe, en la seva manera de pensar, sentir i actuar, que és la mateixa.

Ell sempre va ser un home de molta oració i en l'oració està el seu discerniment per a les decisions que pren, aquesta és una característica de sempre. I de sempre també és la seva senzillesa, la manera de ser i de viure, el seu estil auster i pobre perquè ell es pren seriosament el que **sant Ignasi** demana als jesuïtes. O també el seu anar a les perifèries, existencials i socials, servint els més pobres i valorant la seva fe i la seva pietat popular. Mira d'aprendre d'ells, no com algú que complirà una tasca per a uns altres, sinó com algú que va a la trobada dels altres, que es fa amic dels altres, aquestes són característiques de sempre. El Papa és un home

d'una capacitat de treball enorme, a qui no se li pot seguir el ritme, que té una fortalesa interior indestructible, i al mateix temps molta pau, aquest és el Bergoglio de sempre.

I en què diria que està diferent des que és Papa?

Ell diu que des del moment de l'elecció ha rebut una pau enorme, que la tenia abans però diferent, que el transcendeix i que li permet mantenir la serenitat enfront de tot el que li toca viure com a bisbe de Roma i cap de l'Església. Un diria: pot un ésser humà suportar el pes de portar l'Església catòlica amb 1.300 milions de persones, ser líder també de les Esglésies cristianes, ser un líder també moral en un món convulsinat? Si un està arrelat en Crist, llavors sí.

El Papa està arrelat en Jesús, i quan ell diu a la gent 'resin per mi', no està fent un consell piadós, no, està dient: 'el meu ministeri depèn de l'oració de vostès', perquè qui sosté el ministeri és el mateix Senyor. Com a Papa manifesta més l'alegria, que sempre la va tenir, però la manifesta, el veus somrient i content amb la gent. No és façana, surt de dins. I, essent la màxima

autoritat, el Papa té la màxima llibertat. Actua amb molta llibertat i no li importa què diran. Els demano que llegeixin la intervenció final del Papa en el Sínode de l'Amazònia, veuran com parla amb molta llibertat.

El concepte de perifèries sembla un concepte encunyat per Francesc. És aquest el nucli de la seva pastoral?

En la pastoral del Papa prancesc hi ha tres paraules juntes: proximitat, apropament i trobada. I no són un invent d'ell, sinó que neixen de mirar a Jesús. És la lògica evangèlica que veiem per exemple en la paràbola del Bon Samarità. La concepció pastoral del Papa és que l'Església ha d'anar a la trobada, de tots els éssers humans. És cert que ell va encunyar el concepte perifèries, geogràfiques, socials i existencials.

El Papa en l'encíclica *Lumen Fidei* diu que la fe no és tant un far que en la badia il·lumina des de dalt i lluny, sinó que la fe és més com la llum d'una espelma, que un té en la nit o quan marxa el llum. La llum de l'espelma serveix per il·luminar molt a prop, només per fer un pas o dos, no es tracta d'una llum immensa que t'aclareix

tot el panorama, sinó que és més semblant a una candela que t'ajuda a fer un pas en la vida. D'aquí la seva consciència dels límits humans, de destriar cada pas que cal donar. En l'encíclica *Amoris Laetitia* també es veu la lògica de la seva misericòrdia pastoral en relació a les situacions socials, els conflictes i les desigualtats. D'això ell en diu la cultura de la trobada. I quan la gent li pregunta què hem de fer enfront els problemes, ell els hi diu "dialogar, dialogar i dialogar". I això val per a l'Argentina que té un conflicte, val també per a Catalunya, val per a tothom. Dialogar és el mètode de la cultura de la trobada. La teologia del Papa està centrada en l'Evangelí, sorgeix de l'Evangelí.

I quins són els grans temes del pontificat del papa Francesc?

Són tres: l'alegria, la misericòrdia i la missió. L'alegria perquè l'Evangelí és bona notícia. L'alegria travessa tot el pontificat del Papa, el seu magisteri és com un poliedre de l'alegria. L'altre gran tema, la misericòrdia, és la clau hermenèutica del seu pontificat. El qui vol entendre Francesc, ha d'entendre que ell ens ensenya que Déu és amor i misericòrdia. Si un no

entén això, no entén res del pontificat i llavors es queda amb puntets aïllats, mirades parcials, anècdotes secundàries. La misericòrdia ho canvia tot, és l'amor de Déu a l'ésser humà en les seves misèries. La misericòrdia es veu en l'actitud del Papa, per exemple, davant els migrants, refugiats i desplaçats. Se li atribueix al Papa inventar una política per als migrants. Un moment!, les societats i els Estats han de tenir actituds i polítiques enfront del drama dels migrants, però l'actitud evangèlica la mana Jesús. Als Papes, els critiquen perquè repeteixen això de Jesús, llavors l'oposició és a Jesús. Pots ser un cardenal, un bisbe, un capellà, un laic, però estàs criticant alguna cosa que et demana Jesús, que siguis misericordiós.

Hem de revisar les nostres actituds perquè de vegades portem el nom de cristians, però no actuem com ens demana Jesús. Cal veure què em molesta, alguna cosa que diu el Papa o alguna cosa que diu Jesús i em recorda el Papa? Després estan les opinions enfront del pontificat que està fent Francesc i la reforma de l'Església que s'ha pres de debò. No la inventa ell, és la reforma de l'Església del Vaticà II, amb moltes qüestions pendents. És una nova fase

de l'aplicació del Concili Vaticà II, ja hi va haver unes altres.

És en aquesta nova fase on s'emmarquen renovacions com la d'acceptar homes casats per al sacerdoti en el cas de l'Amazònia?

A l'Amazònia tenim la punta de l'iceberg de dos grans problemes globals. Un, el desequilibri que sofreixen les persones i els pobles i, segon, la immensa crisi ecològica del planeta. Aquests dos problemes l'Església els veu perquè està en el territori, acompanyant la vida de la gent, a uns 35 milions de persones a la regió amazònica. Al final del Sínode el Papa diu: "no ens quedem amb puntets aïllats, quan comuniquin els resultats del document del sínode compareixin els diagnòstics i punts de vista que hem aconseguit aquí per consens". Si tens grans extensions i comunitats catòliques molt disperses on el sacerdot va una vegada a l'any o una vegada cada dos anys, i diem que l'Eucaristia és el nucli i centre de la vida cristiana, els correspon als pastors de l'Església buscar solucions.

Ho indica el Vaticà II. En aquest marc cal repensar la forma del ministeri, que no es tracta

d'abolir el celibat o el presbiterat cèlibe, sinó d'ampliar el presbiterat seguint la tradició de l'Església Llatina dels primers mil anys, i compartint la tradició de les Esglésies Orientals de dos mil anys. Es tracta de discernir la modalitat del presbiterat avui per servir les comunitats en aquesta regió i perquè tinguin l'Eucaristia, que és la plenitud de la vida cristiana.

Davant oposicions al Papa de tota mena, com augura vostè el futur al papa Francesc?

Ho té difícil perquè la realitat ens desborda, perquè l'amor de Déu ens desborda, i perquè

la missió ens desborda. La missió és més gran que nosaltres i la missió del Papa és més gran que ell. Amb incomprendiments i rebutjos, sí, hi ha gent que el qüestiona per punts doctrinals, gent que el qüestiona perquè li té por o no té ganes de fer les reformes institucionals, i hi ha gent que el qüestiona perquè qüestiona la dimensió social de l'Evangeli de Jesús, i aquesta és l'oposició més gran de sectors polítics i econòmics en el món que no volen escoltar l'Evangeli. Tot això existeix, però jo penso, quants són? Perquè el Papa és el cap de 1.300 milions de catòlics; quants són? Tenen mitjans poderosos, però no ha de preocupar gaire. Fan molt

soroll, però més important és veure que parlo en molts països diferents i la gent dona suport i estima el Papa. El futur el veig amb molta esperança. Continuarà sent Papa fins que la vida o la salut ho permeti. Vull deixar clar que el Papa és de la idea que el que importa és generar, iniciar o consolidar processos de reforma irreversibles, ja sigui en la vida personal, com en la vida de l'Església. Crec que està consolidant processos iniciats abans que ell, i iniciant processos de reforma que seran irreversibles, perquè Déu els vol per a bé de l'Església i del món d'avui.

El bisbat de Lleida creu que té arguments jurídics per mantenir les obres de la Franja

El bisbe de Lleida, **Salvador Giménez**, ha convocat aquest dijous al matí en una sessió conjunta als membres del Col·legi de Consultors, i dels Consells Presbiteral, Pastoral i d'Assumptes Econòmics per tal de comentar la situació creada a partir de la sentència, feta pública dimecres, pel Jutjat de Primera Instància número 1 de Barbastro, en relació a les 111 obres d'art reclamades pel Bisbat de Barbastro i en la qual s'ordena retornar-les a les 43 parròquies de la Franja d'on provenien.

El bisbe ha explicat la situació i com s'ha desenvolupat el litigi des del seu inici, destacant que sempre havia estat dins del marc canònic

de l'Església fins que el Bisbat de Barbastro ha iniciat la via civil. Tot seguit ha comentat la roda de premsa de dimecres, en què els membres del Consorci del Museu de Lleida van expressar la voluntat de recórrer. Així ho va manifestar la consellera de Cultura que en la seva intervenció va expressar aquesta opinió tot assegurant que la Generalitat aportarà els recursos necessaris per a defensar el Museu de Lleida.

A continuació, un membre del gabinet Gonzalo Advocats ha explicat els aspectes tècnics i processals de la sentència i les possibles alternatives a seguir.

Tot seguit s'ha obert un torn de paraules en el que els consellers han formulat preguntes i manifestat la seva opinió sobre l'oportunitat de continuar el procés recorrent la sentència.

En aquesta sessió conjunta i després d'una llarga reflexió els membres han aconsellat al bisbe de forma generalitzada utilitzar tots els instruments legals que l'administració de justícia posa al nostre abast, seguint els recursos pertinents.

El sentit general dels membres assistents, al voltant de 40 persones, ha estat no utilitzar tot això com un enfrontament entre dues comunitats sinó una recerca de la veritat perquè hi ha el convenciment de que els arguments que s'han presentat per aquest bisbat són correctes i plens de raó, i no s'han valorat o tingut en compte en la redacció de la sentència.

Campanya 'Sant Llorenç 500 anys' per acollir millor les persones a la catedral

El 15 de març de l'any 2024 la parròquia de Sant Llorenç celebrarà 500 anys de presència a la vila de Sant Feliu de Llobregat. Amb aquest horitzó s'ha engegat la campanya '**Sant Llorenç 500 anys**': un projecte per rehabilitar la infraestructura del temple i actualitzar espais parroquials que permetin acollir millor les persones que s'apropen a l'església. "L'objectiu no és tenir una gran casa, sinó donar servei i acollir les famílies que s'acosten per un interès religiós o espiritual, o per qualsevol altra necessitat". Ho explica **Isabel Campmany**, membre del consell pastoral que **va presentar el projecte** de Casal Sant Llorenç a la comunitat el primer diumenge de desembre. Campmany entén que es tracta d'un "servei a la comunitat parroquial i també a tota la vila".

L'actual edifici, construït després de la guerra civil, té filtracions i problemes d'humitat, i requereix d'actuacions urgents a l'interior i l'exte-

rior de la catedral: amb el sanejament de teulats i baixants, del campanar, del presbiteri i la sagristia. El projecte també contempla la rehabilitació de les pintures, un nou cancell i una nova megafonia, a més de l'acabament de les façanes Pi i Maragall i Torres i Bages i del manteniment dels vitralls malmesos.

El nou Casal Sant Llorenç

Des de fa setanta-cinc anys un bloc de pisos apleix la funció de rectoria, amb sales de reunions i els locals de catequesi. "Aquest bloc de pisos ha quedat molt insuficient per atendre les necessitats de la parròquia". Per això es planteja la construcció del nou Casal Sant Llorenç. Es farà l'espai, adossat al temple, on hi havia hagut l'agrupament escolta. Aquest grup de lleure educatiu, que funcionava al marge de la parròquia, va marxar després d'una llarga negociació i de rebre una indemnització.

El projecte de Casal reformula espais -rectoria, sales de reunions, de catequesi i Càritas- i els adapta a les necessitats de l'actual comunitat. Amb un accent especial a l'acollida de les persones. Com a membre del consell pastoral parroquial, Isabel Campmany entén que un lloc digne pot ajudar la trobada amb Déu. I defensa que cal acollir les persones que s'apropen per primer cop, sense prejudicis. "Com a església tenim la dificultat de connectar amb la gent en el moment en què s'obren a la transcendència", reconeix.

Acollir i escoltar per comprendre

Campmany és també delegada de catequesi de la diòcesi de Sant Feliu. A la parròquia de Sant Llorenç tenen una vuitantena de famílies que porten els seus fills un dia a la setmana a catequesi, durant dos anys. "Moltes mares s'esperen durant aquesta hora al bar del costat", explica. I apunta el desig de "disposar d'un lloc, una sala, on fer un cafè, trobar-se i parlar". S'imagina que hi hagi algú de la comunitat que les pugui acompanyar. "No per tibar res, sinó per parlar-hi i connectar, simplement, i saber com estan". Ho considera "un moment oportú".

El projecte 'Sant Llorenç 500 anys' neix d'aquest sentit d'oportunitat: perquè els adults visquin l'experiència de Déu com ho fan els seus fills i "que no sigui flor d'un dia". Aquí l'acollida es fa imprescindible. "Pensem en acollir i escoltar allò que viuen i preocupa a les famílies, interessar-nos pel que els fa patir i la situació que viuen", explica Isabel Campmany. "Escoltar-los en la situació que es trobin, ens ajudarà a no jutjar i a comprendre", hi afegeix. Consideren que "tots els pares volen que els fills es realitzin plenament com a persones, que siguin feliços". En aquest punt creu que la parròquia pot ajudar-los. "Aquí els podem oferir el missatge de l'Evangeli: tots som fills de Déu i la felicitat que ens ofereix l'Evangeli no depèn d'un reconeixement humà que ens pot fallar".

"Cada generació ha fet la seva contribució a l'Església"

L'any 2011 es va crear la **Fundació Laurentius**, que s'encarrega de l'administració econòmica de la Catedral de Sant Feliu, té també com a missió buscar finançament per a aquesta reforma. En part, el projecte demana el compromís econòmic dels feligresos. "Ens hem de rascar

la butxaca perquè és casa nostra", apunta Isabel Campmany. "Cada generació ha fet la seva contribució a l'Església i no pot ser que la nostra passi i ho deixi morir; hem de mantenir la flama viva i fer que la parròquia es desenvolupi plenament", insisteix. Això passa perquè tot hom "se senti comunitat" i que "la parròquia és casa seva".

Isabel Campmany és conscient de les reticències de dins mateix de la comunitat. Molts consideren que "primer són els pobres" i se'ls acusa de projectar "un gran espai per omplir-lo de fum". Però des del consell pastoral entenen que "la pobresa espiritual és molt greu a Sant Feliu" i que "les persones no podem demanar allò que no coneixem". Per això, defensa: "La parròquia hem de ser una presència i estar disponibles per al moment en què ens necessitin". Reivindica així el fet de "ser-hi quan la persona té una necessitat d'una ajuda o d'una connexió espiritual". I subratlla: "Si nosaltres no hi som, aquest espai l'ocuparan d'altres que no tindran un interès en el benestar espiritual de les persones".

**“Em sento més a prop de Déu en un cim,
que tancat en un lloc confortable”**

Tarda boirosa i grisa de tardor al monestir de Montserrat. Damunt la taula de treball de la biblioteca, en **Ramon Ribera-Mariné** hi té un portàtil tancat i, entre d'altres llibres, una Bíblia oberta, escrita en hebreu. Amb ell iniciem la col·lecció Natura Sagrada, d'entrevistes a personatges que tenen un especial vincle espiritual amb la natura. Nascut a l'Eixample de Barcelona el 1949, Ramon Ribera-Mariné va trucar el 1968 a les portes del monestir de Montserrat. I fa quasi cinquanta anys que hi viu com a monjo. Ha estudiat a Barcelona, Montserrat, Jerusalem i Roma. És doctor en Sagrada Escripura, lector de la Bíblia i excursionista, i ha publicat sobre aquests dos àmbits.

Al primer capítol del llibre del Gènesi apareixen dos verbs molt rotunds: sotmetre i dominar que desprenen una visió antropocèntrica del món. Com a estudiós de la Bíblia i coneixedor de l'hebreu, diria que estan ben traduïts aquests verbs?

Abans de res, la Bíblia és un llibre fill de la seva època. La seva proposta és antropològica, no diré antropocèntrica. No vol fer un tractat universal, sinó que té un objectiu molt humil. Els

verbs en qüestió són difícils de traduir: sotmetre (*kabaix*) no és espoliar, de cap manera. Dominar, regir (*radah*), no és destruir. A partir del segon relat de la creació, el més antic, resta clar que l'home no pot fer el que vulgui. Ell és pagès o el servent del jardí de Déu. Em sembla interessant de remarcar aquesta idea: un no pot fer el que vulgui amb tota la creació. Per exemple, a les lleis del **Deuteronomi** s'esmenta que malgrat fer la guerra no pots destruir els arbres fruiters o els pous dels enemics: és clara la llei. Si algú ho fa, l'està contravenint, actuant brutalment, i d'allí en surt la indignació del Senyor contra el poble (**2Re 3**).

Per tant, l'ésser humà ha de custodiar la creació?

Exacte, és un pagès o un guardià del jardí de Déu. Quan l'home i la dona són a l'Edèn, ells en són els cuidadors. D'altra part en el **Salm 72** es fa servir el segon dels verbs esmentats per dir que el Messies domina el món, però en el context de fer atenció als pobres i als afluïts. El verb també és positiu. Dominar, regir la terra és utilitzar-la per a la justícia de tots, per fer el bé, per donar de menjar als pobres. En conseqüèn-

cia, aquesta visió de que l'home pot fer el que vulgui amb la creació o la natura no s'adiu amb el missatge de la Bíblia.

També al Gènesi llegim l'Aliança de Déu amb Noè i amb tots els éssers vivents, quan diu: "Jo estableixo la meva aliança amb vosaltres i amb els vostres descendents, i amb tots els éssers animats que són amb vosaltres". Aquí sí que estem tots junts.

Tots amb un nivell d'igualtat. Tingues present que al final del **darrer verset** del llibre dels Salms diu: "Que tot el que respira lloï el Senyor!" i el que respira no són només els animals, sinó també els arbres, els estels. Pels antics respira tota la realitat. És l'objectiu del Llibre: viure en un món en què tot es fa lloança, no només dels homes sinó de tot el cosmos. Aquesta visió és resultat del fet que la religió es fa més universal. Per tant, Déu es converteix en una mena de gran emperador: es passa del rei dels reis -com ho eren els emperadors perses o els faraons egipcis-, al Déu dels déus de tot el món. Així que dona a cada poble la seva terra (**Sl 86**). I en el **salm 104** s'ordena el món de dia pels homes i la nit és pels animals. Home, animals: tota cosa

està reglada per la voluntat de Déu, no només l'home o Israel.

En el Deuteronomi, a partir del capítol 11, apareixen tot un conjunt de normes, de consells i l'aliança pren forma: si tu em reverencies viuràs de la terra.

Exacte. El **Salm 65** atorga la benaurança del perdó i en conseqüència la terra respandeix (diu: "Vetlleu per la terra i la regueu, / l'enriqueix a mans plenes. / El rierol de Déu desborda d'aigua / Per preparar els sembrats"). I en els dos Salms següents hi ha una lloança al Senyor a qui cal agrair totes les seves accions. Per tant, la pau és la plenitud i, aquesta plenitud, ho és per tot el món, no només pels humans. I quan els humans no fem la guerra tota la terra respandeix de fruits.

Es tracta d'una terra al servei de la humanitat, de la vida.

Sí, tot té la seva funció.

Si seguim en el Deuteronomi i del conjunt de deures que generen l'aliança, apareix un

curiós apartat titulat 'Normes diverses', on es diu: "Si pel camí trobes un niu d'ocells en un arbre o a terra amb els petits o amb els ous i la mare que cova, no agafis la mare amb els petits; deixa la mare i agafa els petits, així seràs feliç i viuràs molts anys".

Un no pot destruir-ho tot. Cal assenyalar que el Deuteronomi és un text més tardà, del segle VI, i molt fi. A la Bíblia hi ha textos més antics i d'altres de més moderns. Ni la terra ni el món no és per fer el que vulguem. El món és per estimar, per respectar, cuidar i perquè creixi i es multipliqui tota la creació, que arribi a terme, a la perfecció, l'obra iniciada per Déu, no només al servei de l'home.

Si tornem al Salm 104, llegim amb més claredat la idea d'unitat, de cuidar-nos tots i el nostre entorn natural.

Sí, però també hi ha una visió més simbòlica, sobretot d'alguns animals. Per exemple, la cigonya que té el niu en el cedre més alt: "S'assaoenen els arbres més alts, / els cedres del Líban que ell plantà. / Hi fan niu els ocells, / I, al cim de tot, la cigonya". La cigonya en hebreu es diu hasidà,

que és un femení de hasid que també significa el pietós. Per tant, la cigonya és la pietosa i està dalt de tot de l'escala de valors, és a dir, viu com en el temple de Jerusalem. Hi ha un principi que diu que el macrocosmos i el microcosmos són idèntics i, per tant, la natura és un reflex del que vivim els humans. Els ocells són el poble d'Israel que canta la lloança de Déu, al voltant de l'aigua que surt del temple i dalt de tot hi ha la cigonya, com hem vist. Per tant, es tracta d'una simfonia. La mateixa natura dona a entendre el que és el món en pau, és a dir, un món ordenat, harmònic.

Aquesta natura des de la Bíblia se la pot considerar sagrada?

No sé si sagrada, però sí santa. S'hi resplendeix la glòria de la divinitat.

El catolicisme ha reduït el sagrat al que passa a l'interior d'un edifici i s'ha oblidat de la globalitat i la unitat?

Probablement. Ara bé, de catolicismes n'hi ha tants com de catòlics; però sempre hi hagut al llarg de la història de l'Església personatges

com Francesc d'Assís, és dir, persones que estimen la natura, i la viuen en profunda comunió. En canvi, hi ha gent que no els facis sortir dels seus temples perquè se senten perduts. Tot plegat, crec que és un problema cultural. Des de fa 150 anys a Occident hem quedats, progressivament, desvinculats de la natura i ara l'estem descobrint a partir de postulats diferents. L'església catòlica forma part d'aquesta societat occidental.

Al Sínode sobre l'Amazònia s'ha parlat molt d'ecologia i d'ecologia integral. I si mirem un xic enrere, tenim l'encíclica *Laudato Si'*.

Des que hi ha el nou sant Pare, que pren el nom de Francesc perquè la temàtica ecològica li interessava molt, hem fet un pas endavant en el tema. Potser aquestes propostes són les que restaran d'aquest pontificat. Però a part de declaracions, la seva actuació és molt punyent no només en la defensa dels espais naturals sinó també de les persones que hi viuen, que formen part de la Natura. Les persones són cultura, però la natura inclou la cultura. Per dir-ho al revés: la majoria de símbols que utilitzem tenen un origen natural.

Podria recomanar algun fragment de la Bíblia on es posi de relleu el caràcter sagrat de la natura?

En recomanaria dos. El **Salm 96** que diu: “cri-den de joia els arbres del bosc”. Per tant, la Na-tura també uneix les seves veus a la de la hu-manitat. També Pau a **Romans 8** fa un crit d’an-goixa i clama al Pare: “El que la creació anhela, esperant amb impaciència, és la manifestació dels fills de déu”. Per tant, tota la natura està exultant i esperant l’acompliment de la histò-ria, l’alliberament.

És curiós que el mot natura apareix molt poc a la Bíblia.

No crec que surti. Natura és una paraula no bí-blica. Potser és que hi vivien immersos. Parlem de les coses que no tenim, perquè ens fan fal-ta. Ens mirem la natura objectivament, des de fora, ja que ens n’hem allunyat. Si hi som dins seríem un de més. Això és el que em passa quan vaig a la muntanya, allà em sento un de més, és a dir, un que està allà dins.

Parlem de Ramon Ribera com a caminador

i excursionista. Podríem dir que és un monjo i estudiós de la Bíblia i, a la vegada, un gran excursionista.

Certament, ser estudiós de la Bíblia és normal per la meva condició de religiós, en canvi, el fet que un monjo es dediqui a caminar és més curi-ós. Fent el camí de sant Jaume recordo que una persona es preguntava on m’entrenava i un altre li deia que deuria donar voltes al claustre. Però un monestir no és un lloc tancat, almenys Mont-serrat. Per mi el monestir de Montserrat és tota la muntanya. Per tant, és molt ric d’espais.

És una persona que ha fet molts cims i milers de quilòmetres.

Certament, cada mes feia cent o cent cinquanta quilòmetres: uns dos mil a l’any.

Vostè ha caminat per la natura mesurant els temps, per plasmar-los en les teves publicacions. El ritme condiciona la vivència de la natura?

No, en aquell moment jo podia caminar molt fort i ser conscient de totes les coses que passaven.

Podia caminar ràpid i observar tot el que passa-va al meu voltant. En una situació normal podia mesurar, caminar ràpid i estar atent a l’itinerari, al mateix temps, i escoltar els ocells, reconèixer les plantes... Cadascú va al pas que vol.

Després de tantes hores a l’aire lliure, quina sensació s’ha establert dins seu? Comunió? Unitat?

Aconseguir aquesta comunió i aquesta unitat ha estat un procés. No naixem ensenyats. En aquest sentit, una fita va ésser el pelegrinatge a peu des de Montserrat a Santiago de Com-postela que em va fer passar moltes hores caminant sol, així vaig millorar la comunió amb l’entorn. També em va ajudar el taller de Na-tura i Espiritualitat que organitzava al Miracle, conjuntament amb en Vicenç Santamaria i en Josep Maria Mallarach. Al fer-ne un taller per a cada estació vaig capir millor el dinamisme de la natura.

El silenci té un paper clau en aquest procés?

Sobretot a l’inici: sense el silenci no és possible escoltar la natura. Si prestes atenció a l’altre i no

estàs pel que et rodeja. El silenci interior és necessari per estar obert a l'exterior.

Ha pujat a molts cims. Què ha experimentat dalt de la muntanya?

La proximitat a això que anomenem Cel, és a dir, fer un tast del Terme, d'una vida diferent de la que hi ha a la terra. Aquesta sensació es viu, molt més, a l'hivern quan al cim hi ha molta més llum que al fons de vall.

Per tant, era com un caminar cap a la llum?

Sí, cap a la Llum, com Moisès. Pujar la muntanya és fer un petit tast de la divinitat.

Ascendir per la muntanya, és com caminar cap a Déu?

Per mi sí.

En una entrevista explica que la serralada li deia: 'ves a veure què hi ha darrera'. Per tant, la natura li parla?

Sí, valgui l'antropomorfisme. Tant la munta-

nya, que és una cosa viva, però sobretot, els animals. Una vegada vaig sentir una expressió d'un pagès que deia: 'el vent baixa enrabiad! Per tant, si està enrabiad millor no pujar-hi i deixar-ho per un altre dia'. Hi ha moments que no pots jugar amb la natura, perquè és perillosa i, per damunt de tot, és més forta que tu.

S'ha de saber què diu la muntanya?

Certament, hi ha dies que no has d'ascendir. Una vegada vaig sortir sol d'un refugi al Pirineu central i volia fer el pic número cent, però quan estava prop del cim, vaig sentir que les roques brunzien de la tempesta i vaig entendre que em prohibia de pujar-hi aquell dia, i no vaig fer el cim: vaig haver d'esperar un any per fer-lo. Cal tenir paciència, saviesa i humilitat. No pots fer el que vulguis, cal dialogar.

Una vegada em va parlar de comunicació amb una guineu al Miracle.

Els animals domèstics són animals humanitzats i els salvatges no humanitzats, paradoxalment són més fàcils de tractar ja que tenen el seu llenguatge normal, menys mediatitzat. Per

tant, s'hi estableix una relació més franca. Pensa en les diferències entre un ramat d'ovelles i un grup d'isards o de cabres.

També ha explicat que anar a la muntanya és una càrrega d'energia.

Caminar per la muntanya restableix la normalitat. El desgast de la vida urbana ens desequilibra. A la natura renoves el cos i l'ànima.

Quan camines posen en joc el moviment físic, és a dir, el cos, però també l'espirit.

I quan poses en joc la part espiritual és quan t'enriqueixes més. Un mes abans de fer el camí de Sant Jaume vaig fer una prova o una mena de revalida abans de sortir. Vaig voler anar i tornar tot sol, des del monestir de Montserrat, a la Mola del massís de sant Llorenç del Munt. Volia saber si tantes hores de caminar en solitud em posaven nerviós o sabia mantenir la calma. Si soc capaç de dominar el cos i el pensament vol dir que puc fer un esforç molt fort de dies i dies.

Considera també la muntanya com un espai d'aprenentatge, on aprendre a controlar-se?

És així. Es tracta d'observar molt i preguntar-se perquè passen les coses. La realitat és muda pel que no escolta. La natura parla per qui sap escoltar. Per escoltar cal estar en silenci i cal preguntar-li les coses, cal saber observar les reaccions de la natura. En definitiva, cal dialogar amb tot plegat.

Això és la caminada contemplativa?

Primer cal escoltar i viure. Després, amb una certa pràctica, pots contemplar, escoltar els ocells, endevinar el seu nom, fixar-se amb les plantes i reconèixer el seu nom i anar-se fent preguntes. Això també és contemplació.

Creu que la contemplació de la natura és el millor camí cap a Déu?

Sí. L'únic camí cap a Déu que tenim a la Terra és transitar per la realitat. Per mi, la realitat concreta que és la natura, és la que em porta cap a Déu. Sempre m'he sentit més a prop de Déu caminant cap a un cim, que tancat en un lloc confortable.

Per tant, per vostè la natura és sagrada?

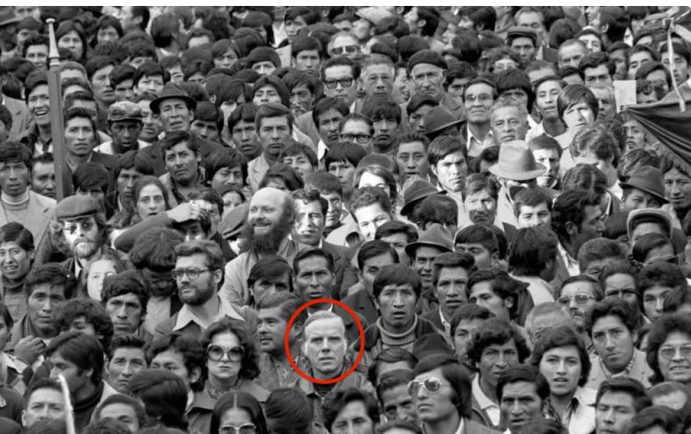
Evidentment. La Natura parla de Déu. Per exemple, els evangelis ens presenten Jesús, el fill de Déu per excel·lència, com una persona

molt fina d'observació i que predica, majoritàriament, a l'aire lliure i que sap veure no només els ocells, els peixos, sinó també les reaccions de les persones. Ell sap llegir el que l'envolta: la natura, les cares, les reaccions dels altres.

Alguna recomanació per qui es vulgui endinsar en la natura per trobar el sagrat?

Cal humilitat i, per tant, no voler imposar el propi criteri a la natura o a l'altre. La natura també és l'altre i cal saber buidar-se d'un mateix per acollir l'altre, és a dir, tot.

JOSEP GORDI SERRAT -CR | [LLEGIR AL WEB](#)

Comença l'any Lluís Espinal

L'Ajuntament de Sant Fruitós del Bages presenta aquest divendres 13 de desembre l'**Any Lluís Espinal 2020**. L'inici d'aquest cicle coincideix amb el 40è aniversari de la mort del jesuïta a Bolívia, assassinat a causa de la causa del seu compromís social i la denúncia de les injustícies al país. A l'acte inaugural es realitzarà el debat 'Memòria a viva veu', on hi intervindran familiars i amics del màrtir jesuïta.

Lluís Espinal va néixer l'any 1932 al municipi de Sant Fruitós del Bages, prop de Manresa. Amb només 17 anys ingressa a la Companyia de Jesús. Un cop finalitzada la formació, i ordenat sacerdot coincidint amb l'inici del Concili Vaticà

II, va estudiar periodisme i comunicació a Itàlia. Aquesta sensibilitat cultural i el moment d'obertura eclesial marcaran la seva manera de ser.

Espinal a Bolívia

Després d'un temps dedicat a la televisió, al programa *Cuestión Urgente* de TVE, i a la crítica cinematogràfica, l'any 1968 és destinat a Bolívia. Dos anys més tard de la seva arribada obté la nacionalitat juntament amb el sobrenom popular de Lucho.

Allà desplega la seva tasca als mitjans de comunicació col·laborant en la ràdio jesuïta *Radio Fi-*

deis i el diari *Presencia*. Produeix el programa *En carne viva*, a la televisió estatal boliviana. Tracta qüestions socials i denuncia la desigualtat, fet que li valdrà la censura a la cadena prop d'un any després d'entrar-hi.

“Gastar la vida”

El desembre de 1977 Espinal viu un fet que marca, més encara, el seu compromís pels desposseïts i el poble bolivià. El jesuïta s'uneix a la vaga de fam que inicia un grup de dones mines en reivindicació d'una amnistia dels presos sota el règim dictatorial d'**Hugo Bánzer**. Conscient de què es juga escriu “morir per un poble pot donar més carta de ciutadania que néixer en ell”. El darrer any de la seva vida va dirigir el setmanari *Aquí* des d'on denuncia la corrupció, la violència contra el poble bolivià i els abusos de poder. La darrera investigació pel seminari, amb un preu molt alt per al català, és relativa al cop d'estat que s'estava tramant i que es faria efectiu 4 mesos després de la seva mort.

La nit del 21 de març de 1980, quan torna del cinema, un grup de paramilitars segresta Espi-

nal a pocs metres d'arribar a casa seva. A l'escorxador del barri d'Achachicala, a la Paz, és torturat durant hores i finalment assassinat. El mateix dia que Espinal era acomiadat en un funeral multitudinari, **Oscar Romero** era assassinat a El Salvador.

Espinal i el papa Francesc

El juliol de 2015 el **papa Francesc** va aturar-se, durant la seva visita a Bolívia, a l'indret on Espinal va ser assassinat. En un gest de reconeixement Francesc recorda que “Espinal va predicar l'Evangelí i aquest Evangelí va molestar, per això el van eliminar”.

Cristianisme i Justícia va editar les publicacions “**Lluís Espinal, un català màrtir de la justícia**” (1983) i “**Gastar la vida pels altres**” (1995) escrites per **Victor Codina**. També “**Pregàries a boca de canó**” (2001), un recull de pregàries escrites per Lluís Espinal.

Els líders han vingut a servir, no a ser servits

Què és liderar? Quines són les qualitats d'un líder? Qui és líder? Vivim uns moments on aquestes preguntes tenen més sentit que mai. La política, els moviments socials, les empreses o la mateixa Església, es veuen interpelats per aquestes preguntes. En ocasions, aquelles persones a les quals se'ls ha atorgat el rol de liderar, no lideren o no en saben; en d'altres ocasions, no hi ha líders. Però, a la vegada, es dona el fenomen dels hiperlideratges, aquells líders que volen assimilar-se a un superheroi democràtic. Aquest fenomen ha estat estudiat des del CIDOB i Ideograma, i han publicat un estudi que porta per nom 'Hiperliderazgos'.

El lideratge ha estat treballat i estudiat, sobretot, des del món empresarial. Les escoles de negocis han organitzat i organitzen cursos, sessions i jornades. Els gurús del lideratge empresarial publiquen llibres, articles i imparteixen conferències sobre aquest tema. En altres àmbits, com per exemple el religiós, la qüestió del lideratge no ha estat abordada de forma profunda. En ocasions s'ha considerat que el lideratge forma part de la mundanitat i, per tant, no s'ha de tenir en compte.

Però algunes comunitats cristianes sí que treballen i fomenten el lideratge. Un exemple és

l'Església UNIDA de Terrassa, que fa pocs dies va organitzar el **Global Leadership Summit**, on més de 400 persones van poder escoltar i treballar, durant dos dies, qüestions relacionades amb el lideratge. Aquest programa, va néixer fa 25 anys a la Willow Creek Community Church, una església protestant de Chicago (USA). La cimera global de lideratge, avui dia present a més de 135 països, té la voluntat de donar eines, visió i inspiració per ajudar a tota persona a convertir-se en millor líder. En tant que les sessions no estan restringides als membres de la comunitat protestant, els assistents formaven part de diferents entorns: tècnics de l'Ajuntament de Terrassa, empresaris de la ciutat, mestres i professors d'escoles, així com altres persones que havien estat convidades a participar-hi.

Les diferents conferències van anar a càrrec d'homes i dones que destaquen per les seves capacitats de lideratge. Cadascun d'ells, des del seu punt de vista i experiència, van aportar claus per ser un bon líder, per ser capaç de connectar amb els diferents membres dels equips, així com tenir cura d'un mateix per no defallir.

I va quedar clar, a tots els assistents, que aquell que lidera ha d'estar disposat a no rebre la glòria, perquè el lideratge no és un honor o un ascens social; el lideratge ha de passar, sense cap dubte, pel servei.

Els ponents que van participar a les sessions van ser el pastor **Craig Groeschel**, creador de l'aplicació mòbil YouVersion Bible; el consultor en lideratge, **Todd Henry**; la confundadora de Sseko Designs, **Liz Bohannon**; **Patrick Lencioni**, autor de diferents llibres dedicats a la gestió d'equips; el president del Centre per a la Cinètica Generacional, **Jason Dorsey**; **Gabi Fari**, mentora del Lisbon Project; el productor audiovisual, **DeVon Franklin**; l'emprenedora, **Jo Saxton**; l'excodirector de Disney Media Networks, **Ben Sherwood**; **Chris Voss**, l'exnegociador d'ostatges de l'FBI; **Bobby Lewis**, Pastor Principal de l'església de Harlem i director del cor Bobby Lewis Ensemble; l'emprenedor, **Jia Jiang**; el presentador de televisió, **Bear Grylls**; i la pastora i ambaixadora de Stop The Traffik, **Danielle Strickland**.

Dins de l'Església Catòlica, també hi ha exemples d'experiències posades en marxa per

tractar la qüestió del lideratge dins de les comunitats. Per exemple, la diòcesi de Solsona ha iniciat el projecte **Autem**, que engloba diferents programes: el del lideratge sacerdotal i el del lideratge dels laics. Els jesuïtes, des de fa un temps, també han posat en marxa un programa de lideratge inspirat en l'espiritualitat ignasiana: **el lideratge en clau ignasiana**.

Un clar exemple de líder en el món religiós és el **papa Francesc**. Ha estat i és sol·licitat per diferents països i organitzacions internacionals perquè faci de mediador; sense anar més lluny, l'expresident de Bolívia, **Evo Morales**, ha sol·licitat la seva ajuda per pacificar la situació en el país llatinoamericà. Francesc és considerat el líder mundial millor valorat, segons l'**Enquesta Mundial Anual de Gallup**, realitzada en 57 països. El pontífex rep un 51% de suport, de mitjana, en els països on s'ha portat a terme l'enquesta. A tall d'exemple, a Espanya ha estat valorat positivament per un 75% dels enquestats.

Fra Valentí: “Amb el pessebre tenim una oportunitat per conservar un patrimoni”

Segons la nostra tradició popular, és entorn de la festa de Sant Nicolau, el dia 6 de desembre, i de la Puríssima, el dia 8 de desembre, i sobretot a Barcelona, per la festa de Santa Llúcia, el 13 de desembre, quan es comença a muntar el pessebre familiar. Una vegada construït el pessebre, es procedeix a fer atansar, una mica cada dia, les figures de Josep i Maria vers el portal. Quan arriba el 14 de desembre, aquestes figures itinerants se substitueixen per aquelles figures del misteri que hauran de quedar-se a la cova o bé al portal.

La figureta de l'Infant Jesús es col·loca al pessebre al moment de la missa del gall, i cal situar l'infant ben a prop del bou i la mula perquè li donin escalf. I una vegada ha nascut l'infant Jesús oblidem el pessebre? Gens ni mica! El calendari del pessebre continua i ho fa fins a la festa de la Candelera, al febrer. Així es pot llegir en el llibre *El nostre pessebre. Tradició, història i simbolisme*, de fra Valentí Serra de Manresa, editat per l'Editorial Mediterrània, i presentat aquest dijous al vespre a la cripta dels caputxins de Pompeia a Barcelona.

Un llibre que és una aproximació a les principals característiques dels pessebres impulsats

pels frares caputxins, juntament amb una breu presentació del simbolisme de les figures i una síntesi històrica sobre l'origen del pessebre, entre altres temàtiques explicades. Una obra que posa de relleu alhora com els religiosos caputxins de Catalunya i Mallorca "són uns entusiastes propagadors del pessebrisme popular", tal com afirma fra Valentí en el llibre. Un pessebre que, segons **Bosco Garcia Florensa**, pessebrista, apareix al segle II a les catacumbes, i "arriba a Catalunya al segle XIV via Nàpols".

El nou llibre de fra Valentí Serra de Manresa és un retrat rigorós i fidel del simbolisme i la identitat del pessebre, "del nostre pessebre", recorda l'autor, ja que fra Valentí presenta "el pessebre tradicional i caputxí". L'autor del llibre ha reconegut que coincideix amb el **papa Francesc** quan demana que "cal recuperar el pessebre", perquè reconeix que amb el pessebre "es configura el clima familiar i entra el misteri a casa".

Així de fet va començar la tradició de bastir el pessebre a les llars familiars. "La gent desitjava tenir el pessebre a casa i els caputxins van

començar a reduir les figures", ha explicat el caputxí. "El Papa demana que no es perdi la tradició de fer el pessebre", ha explicat, perquè, recorda, "amb el pessebre recuperem la tradició cristiana i catalana".

I és que fra Valentí és un gran entusiasta de la cultura popular i la tradició de casa nostra. Reconeix que és entorn al pessebre "que un té l'oportunitat de conservar un patrimoni". Un patrimoni que passa per conèixer els orígens, la tipologia i els passos propis del pessebre, així com el simbolisme de cada figura. "La figura del caganer, molt discutida, o la del pastor que fa allioli de codony és també molt del nostre tarannà català", ha afirmat el caputxí.

El llibre explica també, per exemple, com en el dia dels Sants Innocents se situa l'estel a la part oriental del pessebre per anar conduint els Reis fins al portal, tot avançant l'estel una mica cada dia per tal de guiar el camí als Reis. O que quan arriba la festa de l'Epifania, el 6 de gener, se substitueixen les figures dels Reis itinerants per unes altres en posició reverent i adoradora.

O que per la festa de Sant Antoni Abat, el 17 de gener, les figures del misteri reben, a peu del portal, la visita de tots els animals del pessebre popular, i també com uns quinze dies abans de desmuntar el pessebre, el 15 de gener per sant Pau Ermità, en les diades més gèlides de l'any, se solia procedir a nevar el pessebre. Tota una tradició i litúrgia pròpies que serveixen en definitiva "per reviure l'entrançable tradició de seguir expressant la visualització plàstica del naixement de Crist".

La coberta del llibre, així com el pròleg, és obra de **Miquel Oliveres**, ha explicat **Montse Costas**, editora de l'Editorial Mediterrània. La presentació del llibre ha clos amb el recordatori del provincial dels **caputxins de Catalunya**, fra **Eduard Rey**, que ha demanat que cal ser com la figura del pastor que atia el foc: "Que aquest llibre ens ajudi sens dubte a fer un bon pessebre enguany".

L'escola concertada, en defensa de la llibertat d'ensenyament

Hem seguit amb sorpresa les notícies sobre l'escola concertada recollides darrerament en els diversos mitjans de comunicació i que fan referència a uns possibles decrets d'admissió d'alumnes i de concerts educatius. Aquests decrets, sempre segons aquestes fonts, incorporaran com a novetats més destacades que el Departament d'Educació passarà a programar tota l'oferta de places no només de les escoles públiques, sinó també de les concertades; és a dir, que decidirà quins grups de la concertada s'obren o es tanquen, sense considerar la demanda ni la manifestació de la voluntat dels pares sobre l'escola que volen per als seus fills

i filles. S'argumenta que aquestes mesures procedeixen del document que el Síndic va lliurar al Departament d'Educació en el marc del Pacte contra la Segregació promogut pel mateix Síndic i que les entitats representatives de les escoles concertades també varem signar.

No es pot programar l'ensenyament ignorant els drets de les famílies i els titulars. Els poders públics estan obligats a possibilitar l'exercici dels drets per part dels ciutadans. La seva missió no és dirigir l'opció de les famílies obstaculitzant l'exercici dels seus drets, sinó tenir en compte precisament l'elecció que aquests

realitzen, sigui quina sigui. I per fer possible l'exercici d'aquests drets en totes les capes socials, amb un ensenyament obligatori i gratuït, és imprescindible el finançament en les mateixes condicions per part de les administracions educatives de totes les escoles -públiques i concertades- del Servei d'Educació de Catalunya. Finançament que avui és lluny d'assolir-se a les escoles concertades i, per tant, el que no aporta l'Administració recau sobre l'economia de les famílies.

La sorpresa ve motivada perquè l'esmentat document conté suggeriments i observacions que no van en absolut en la línia anunciada. Quan s'aborda la programació general de l'ensenyament en l'esmentat Pacte, es recull explícitament que "ha de garantir la qualitat de l'educació, l'equitat en l'escolarització de l'alumnat i la possibilitat d'escollir centre". La

sorpresa augmenta quan s'afirma que aquests criteris "ja són d'aplicació". Com si la nova norma ja estigués aprovada i fos eficaç. Això no és en absolut cert. Una norma no és vigent fins que no es publica al Diari Oficial, i després d'haver complert el tràmit d'elaboració i aprovació.

Estem immersos en una batalla ideològica en defensa de la llibertat d'ensenyament. Creiem en un Estat de Dret, en una societat democràtica, en els drets inalienables dels pares pel que fa a l'educació dels seus fills i en la neutralitat de les institucions públiques a l'hora de garantir l'exercici dels drets fonamentals de les persones.

Barcelona, 10 de desembre de 2019

La petjada de Xavier Batiste

Torres de Segre va inaugurar diumenge un carrer en honor a **Xavier Batiste** que va ser rector durant quasi trenta anys d'aquesta població. La inauguració va tindre lloc després de la missa en honor de la Immaculada Concepció, dintre dels actes de la Festa Major de la localitat en honor de la seva patrona Santa Bàrbara. Xavier Batiste va traspasar el passat 11 de setembre sobtadament a la casa sacerdotal de Lleida. Batiste va ser rector de Torres de Segre durant 33 anys i era molt estimat és aquesta població del Baix Segrià.

BISBAT DE LLEIDA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

130 anys de vida monàstica en femení

Aquest mes de novembre ha vist la llum la publicació *El monestir de Sant Joan. Primer cenobi femení dels comtats catalans (c. 887-1017)*, una obra col·lectiva de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, editada per **Irene Brugués, Coloma Boada i Xavier Costa**. Aquesta extensa monografia incorpora els darrers estudis i recerques sobre aquesta comunitat femenina, les seves monges i abadesses, i sobre el context polític, social, cultural i religiós en què van viure durant els 130 anys de vida monàstica en femení.

FEDERACIÓ CATALANA DE MONGES BENEDICTINES

| [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Una primera experiència laboral al Projecte Paneres

La Fundació Jovent i Salesians Sant Jordi, la Plataforma Social dels Salesians a Catalunya, s'han unit un cop més per tirar endavant el *Projecte Paneres*. Ja són cinc anys els que porten col·laborant després que l'any 2014 la Plataforma Social dels Salesians a Mataró fes una petita prova pilot que va donar resultats molt positius. Enguany són dos joves, una noia i un noi, els que gràcies a la Fundació Jovent s'han pogut contractar per les tasques de muntatge i distribució de les 865 comandes que s'han rebut.

SALESIANS | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Mou la noviolència: desfer-se de la cultura de la violència

A la seu de Cristianisme i Justícia es presentava dilluns el projecte *Mou la noviolència*, una proposta pedagògica que vol donar a conèixer i contribuir a educar en la cultura de la *noviolència*. La iniciativa és fruit del treball del **Grup de Treball en Noviolència Cristiana** del centre d'estudis **Cristianisme i Justícia**, però busca arribar a tots els públics, perquè, com recordava el director del centre, **Xavi Casanovas** en obrir l'acte, "hi ha molts conflictes oberts al nostre món, els drets humans i civils pateixen fortes regressions, i la ciutadania necessita eines per vehicular les seves reivindicacions".

JESUÏTES | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Proposen una evolució en el model de distribució social d'aliments

El Banc dels Aliments, Càritas Diocesana de Barcelona i la Creu Roja han presentat el treball "Bases per a transformar el model de distribució i accés social als aliments" amb l'objectiu de promoure el dret universal a una alimentació adequada i el reaprofitament alimentari. El model actual de distribució i accés social als aliments s'ha demostrat poc eficaç per combatre la pobresa, ja que no és inclusiu, tendeix a cronificar la dependència de les persones usuàries i no promou el seu empoderament.

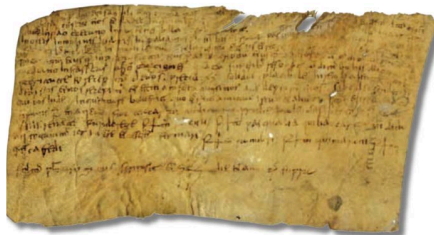
CÀRITAS BARCELONA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

La façana del Naixement de la Sagrada Família s'il·lumina per Nadal

Els dies 19, 20, 21 i 22 de desembre, la façana del Naixement, que representa el goig i la il·lusió pel naixement de Jesús i per la vida, serà la protagonista dels actes amb què la Sagrada Família convida aquest any a sentir l'esperit de Nadal. Durant aquests dies, s'il·luminaran els diferents grups escultòrics de la façana i, a través d'una locució musicada, es narraran les escenes que representen l'esdeveniment històric de l'arribada al món del fill de Déu i la simbologia de cadascuna d'elles, recollida als Evangelis.

SAGRADA FAMÍLIA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Descobreixen dos documents originals inèdits del segle IX del monestir de Gerri de la Sal
Ds, 07/12/2019 | LA MANYANA

Un pessebre engabia a Maria, Josep i Jesús per denunciar el tracte als migrants als EUA
Dl, 09/12/2019 | EL PERIÓDICO

El Cardenal Tagle és el nou Prefecte de Propaganda Fide
Dl, 09/12/2019 | VATICAN NEWS

Càritas de Vic alerta de la precarietat entre les treballadores de la llar
Dm, 10/12/2019 | EL 9 NOU

Torà rehabilita la teulada de l'església gòtica de Llanera
Dm, 10/12/2019 | SEGRE

Dos capellans del bisbat de Solsona van abusar de vuit menors entre els anys 50 i 70
Dc, 11/12/2019 | LA VANGUARDIA

El Museu Vall de Lord tindrà una nova sala amb la rehabilitació del monestir
Dc, 11/12/2019 | REGIÓ 7

La Generalitat recorrerà la sentència que obliga el Museu de Lleida a entregar a l'Aragó les obres d'art de la Franja
Dl, 12/12/2019 | ARA

Dilluns 16 de desembre

- **Formació en Iconografia i Simbologia Religiosa.** 11 h. Girona Guide Services. Girona.

Dimarts 17 de desembre

- **I Escola de Tardor de Càritas Catalunya.** De 10 a 18 h. Seminari Salesià Martí Codolar. Barcelona.
- **La pregària de les arts.** 19 h. Secretariat Pastoral Universitària - Arquebisbat de Barcelona.
- **"Pregària, Música, Silenci".** De 19 a 20 h. Caputxins de Sarrià. Barcelona.
- **Fer possible el diàleg: les relacions Catalunya-Espanya, passat, present i futur, amb Jordi Amat i Esther Vera.** 19 h. Fundació Joan Maragall. Barcelona.
- **Oratori de Nadal, de Bach, amb Jordi Savall.** 17 i 18 de desembre. De 20 a 23 h. Palau de la Música Catalana. Barcelona.
- **Pregària per la pau.** 20 h. Parròquia de l'Esperança. Mataró.
- **Pregària dels dimarts a la Cova**

de Sant Ignasi de Manresa. 21 h.

Dimecres 18 de desembre

- **Projecció del documental 'Hereus d'un cardenal proscrit'.** 18:30 h. Llibreria Claret - Sala Pere Casaldàliga. Barcelona.
- **Concert a la catedral de Barcelona.** 20 h.

Dijous 19 de desembre

- **Cant de l'Himne Acatist.** 20 h. Parròquia del Mercadal - Capella del Santíssim. Girona.
- **Conferència "Mn. Ballarín".** 20 h. Caputxins de Pompeia. Barcelona.
- **Acatist, a Girona.** 20 h. Parròquia del Mercadal.
- **Concert de Nadal de la Coral Jesús-Maria.** 20:30 h. Parròquia de la Mare de Déu de la Bonanova. Barcelona.

Divendres 20 de desembre

- **Darrere el vidre, recital de Feliu Formosa.** 16 h. Espai d'Art

Sean Scully - Santa Cecília de Montserrat.

- **Concert de la Coral Aules Universitàries** 18:15 h. Església de Sant Gaietà - Pares Teatins. Barcelona.
- **Concert del grup vocal Ego sum lux.** 21 h. Església de Sant Gaietà - Pares Teatins. Barcelona.

Dissabte 21 de desembre

- **Silenci Contemplatiu.** De 10 a 13 h. Espai d'Interioritat Francesc Palau. Barcelona.
- **El cristianisme catòlic, la solidaritat, amb Victòria Molins.** 10 h. Parròquia de Santa Anna. Barcelona.
- **Imposició del pal·li a Mons. Joan Planellas, arquebisbe de Tarragona.** 12 h. Catedral de Tarragona.
- **Recés d'Advent a l'Ajuda.** De 17:30 a 19 h. Santuari de la Mare de Déu de l'Ajuda. Barcelona.
- **Vespres a les Tereses de Mataró.** De 18:45 a 19:30 h. Carmelites Descalces de Mataró.

- **Els Pastorets, de Cristòfor Taltabull, a Mataró.** 19:30 h. Teatre Monumental.
- **Concert del Cor Albada.** 21 h. Església de Sant Gaietà - Pares Teatins. Barcelona.

Diumenge 22 de desembre

- **El Cant de la Sibila a Sant Boi de Llobregat.** Museu Can Barraquer.
- **Arribada de la Llum de la Pau a Sant Boi** 17:30 h. Plaça de l'Ajuntament.
- **Concert del Cor Capella Francesa de Barcelona.** 18 h. Església de Sant Gaietà - Pares Teatins. Barcelona.
- **Concert d'orgue a la parròquia Santa Maria del Remei.** 18 h. Barcelona.
- **Els Pastorets, de Cristòfor Taltabull.** 18 h. Auditori Municipal de Terrassa.
- **Ofici de Nadal, amb fragments del "Messies" de Händel.** 19 h. Basílica dels Sants Màrtirs Just i Pastor. Barcelona.

“El reconeixement de la dignitat de les persones és el fonament de la llibertat, la justícia i la pau en el món”. Ho diu la [#DeclaracióUniversaldeDretsHumans](#). I no ens cansarem de treballar perquè així sigui. [#MaristesAra](#) [#DretsHumans](#)

10:17 · 10 des. 19 · [Twitter Web App](#)

Maria es compromet i dona resposta a un projecte que és més gran que ella mateixa. I és capaç de lliurar-se sense condicions, portant a terme el seu propòsit, la seva missió i viure la seva plenitud. [#TUtopia](#) [#avuidema2024](#)

15:04 · 08 des. 19 · [Twitter for iPhone](#)

Un any més els germans i equip del [#monestirdelesavellanes](#) hem celebrat en família el dinar de germanor per donar la benvinguda al Nadal. Junts fem possible aquest projecte tant il·lusionant, al servei de les persones, l'espiritualitat, la cultura i el territori. [@MaristesCat](#)

16:58 · 11 des. 19 · [Twitter Web App](#)

[👩👧👦](#) [👏](#) [👍](#) Avui assistim al seminari "La violència envers la dona enllà del conflicte: el paper de la cooperació internacional"

Organitza: [@LligaDP](#)

Lliga Drets Pobles i 8 més

11:16 · 12 des. 19 · [Twitter Web App](#)

A partir d'avui, i fins al 2 de febrer del 2020, s'exposa a la vitrina de reserva del Museu de Poblet un naixement datat entre els segles XVI i XVII del fons de la comunitat del cenobi de la Conca de Barberà, inèdit fins al moment.

Patrimoni i 8 més

10:54 · 12 des. 19 · [Twitter Web App](#)

La setmana dels esmorzars solidaris en favor del projecte de Madagascar de [@FundacioPROIDE](#) està sent tot un èxit! I dissabte l'encesa solidària, no hi falteu! [#lasallelaseu](#)

13:34 · 12 des. 19 · [Twitter for Android](#)

I aquest vespre hem anat de [#teotapes](#) [#teotapa](#) amb el bisbe Sergi Gordo d'[@esglesiacbcn](#) a l'[@EspaiMallorca](#) [@BlanquernaFCRI](#) [@BlanquernaFCS](#) [@uramonllull](#) [@Andreulbarz](#) [@JosepMGarrell](#)

KAIICIID [➔](#) [#InterreligiousDialogue](#) i 3 més

23:07 · 11 des. 19 · [Twitter for iPhone](#)

Crear natura amb arquitectura. Al llarg de la història, són molts els que han expressat a la seva obra el que la natura els ha evocat. Gaudí ho ha aconseguit de forma encisadora!

[Autor dels vitralls: Joan Vila-Grau]

15:44 · 12 des. 19 · [Twitter Web App](#)

[👏👏](#) Ja ho tenim tot a punt per la presentació de "Noè i el diluvi". Si veniu, podreu veure d'aprop les il·lustracions originals que donen vida al llibre i que han viatjat des de lluny per estar aquí! L'autora, Mercè Tous, ens explicarà el procés de creació! Us hi esperem [🌈](#)

18:45 · 12 des. 19 · [Hootsuite Inc.](#)

[.@Pontifex](#): "El temps que precedeix el Nadal ens convida a preguntar-nos: Quin és el desig més gran del meu cor? És Déu qui ha posat aquesta «set» al nostre cor. I Ell ve a trobar-nos per aquest camí allà on hi ha fam i set de pau, de justícia, de llibertat, d'amor"

19:17 · 13 des. 19 · [Twitter for iPhone](#)

CATALUNYA RELIGIÓ

Resum en paper de la setmana | ISSN 2604-7012 | Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat

Director: Jordi Llisterrí i Boix. **Edició paper:** Laura Mor. **Redacció:** Glòria Barrete, Ignasi Escudero i Laura Mor. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Lucía Montobbio, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer dels Lledó, 11. 08002 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat
Publicitat: comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Eduard Ibañez (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Carles Armengol, Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Manuel Manonelles, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Amb el suport de:

